

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมา

ประเทศไทยได้มีการทำสำมะโนประชากรและเคหะทุก 10 ปี โดยจัดทำในคริสต์ศักราชที่ลงท้ายด้วย “0” ตามข้อเสนอแนะขององค์การสหประชาชาติ ดังนั้นในช่วงกลางระหว่างปีสำมะโนจึงมีความจำเป็นต้องจัดทำการสำรวจการเปลี่ยนแปลงของประชากร เพื่อให้มีข้อมูลประชากรอย่างต่อเนื่องและทราบถึงการเปลี่ยนแปลงทางประชากรเนื่องจากข้อมูลการเปลี่ยนแปลงของประชากรเป็นข้อมูลสำคัญที่มีผลกระทบต่อขนาด โครงสร้างและการกระจายตัวของประชากร ได้แก่ ข้อมูลการเกิด การตาย และการย้ายถิ่น ซึ่งข้อมูลเหล่านี้มีความจำเป็นที่ต้องนำมาใช้ในการศึกษากำหนดนโยบายและวางแผนพัฒนาด้านประชากรและสังคมของประเทศ

สำนักงานสถิติแห่งชาติ ได้จัดทำการสำรวจการเปลี่ยนแปลงของประชากรมาแล้ว 7 ครั้ง ครั้งแรกได้จัดทำขึ้นระหว่าง พ.ศ. 2507-2509 ตามมติคณะรัฐมนตรี และข้อเสนอแนะจากการสัมมนาประชากรแห่งชาติ ครั้งที่ 1 ในพ.ศ. 2506 เพื่อวัดอัตราเกิด อัตราตาย และอัตราเพิ่มของประชากรที่ถูกต้อง เพื่อใช้กำหนดนโยบายด้านประชากรของประเทศ ต่อมาได้จัดทำการสำรวจครั้งที่ 2 ระหว่าง พ.ศ. 2517-2519 ครั้งที่ 3 ระหว่าง พ.ศ. 2527-2529 เพื่อทราบข้อมูลเกี่ยวกับการเกิด การตาย และการเพิ่มของประชากร เพื่อนำมาศึกษาการเปลี่ยนแปลงและแนวโน้มของประชากรในคาบเวลาระหว่างการทำสำมะโนประชากรแต่ละครั้ง ซึ่งห่างกันเป็นระยะเวลา 10 ปี ตลอดจนนำมาใช้ในการประมาณความครบถ้วนสมบูรณ์ของการจดทะเบียนคนเกิดและคนตาย การสำรวจครั้งที่ 4 และครั้งที่ 5 ได้จัดทำขึ้นตามความต้องการของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เพื่อนำไปประเมินผลการลดอัตราการเพิ่มของประชากรตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2530-2534) โดยสำรวจในปี 2532 และ ปี 2534 เพื่อประเมินผลในช่วงกลาง และช่วงสิ้นแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 6 ต่อมาได้จัดทำการสำรวจครั้งที่ 6 ระหว่าง พ.ศ. 2538-2539 และครั้งที่ 7 ระหว่าง พ.ศ. 2548-2549 สำหรับการสำรวจการเปลี่ยนแปลงของประชากรครั้งที่ 8 นี้จัดทำระหว่าง พ.ศ. 2558-2559 เพื่อวัดการเปลี่ยนแปลงลักษณะทางประชากรในระหว่างปีสำมะโน

2. วัตถุประสงค์

วัตถุประสงค์ที่สำคัญในการสำรวจมีดังนี้

2.1 เพื่อหาระดับอัตราเกิด อัตราตาย อัตราเพิ่มของประชากร

2.2 เพื่อหาระดับอัตราการเจริญพันธุ์ต่างๆ และทราบข้อมูลของประชากรด้านภาวะเจริญพันธุ์ เช่น การวางแผนครอบครัว จำนวนบุตรเกิดรอด และอัตราการคุมกำเนิด เป็นต้น

2.3 เพื่อทราบข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับลักษณะและโครงสร้างประชากร เช่น อายุ เพศ สถานภาพสมรส การศึกษา และอาชีพ เป็นต้น รวมทั้งลักษณะของที่อยู่อาศัยของครัวเรือนส่วนบุคคล

2.4 เพื่อทราบลักษณะและแนวโน้มของประชากรในระหว่างปีสำมะโน (Intercensal period)

3. ประโยชน์ที่จะได้รับ

ประโยชน์ของข้อมูลที่ได้รับจากการสำรวจครั้งนี้

3.1 ใช้เป็นแนวทางในการวางแผน กำหนดนโยบายด้านประชากรของประเทศ

3.2 ใช้ในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับแนวโน้มของประชากรในอนาคต และองค์ประกอบของการเปลี่ยนแปลงลักษณะทางประชากร และครัวเรือนในช่วงปีสำรวจ

3.3 ใช้ในการศึกษา วิจัยด้านประชากร เช่น ขนาดและโครงสร้างของประชากร ภาวะเจริญพันธุ์ ภาวะสมรส ภาวะการตาย ตารางชีพ (Life table) ความคาดหมายคงชีพ (Expectation of life) และอื่นๆ

3.4 ใช้คำนวณมาตรวัดทางประชากร ซึ่งเป็นข้อมูลสำคัญสำหรับการฉายภาพประชากร เช่น มาตรวัดภาวะเจริญพันธุ์ มาตรวัดภาวะการตาย เป็นต้น

3.5 ใช้ประเมินความครอบคลุมของการจดทะเบียนการเกิด และการตายของประเทศ

3.6 ใช้ในการปรับปรุงการคาดประมาณประชากรในอนาคต (Population Projection)

CHAPTER 1

INTRODUCTION

1. Background

Thailand has conducted Population and Housing census every 10 years according to the recommendation of the United Nations to undertake national censuses in the year ending with "0" (such as 1990, 2010). Therefore, the Survey of Population Change has to conduct in order to measure change in the population growth rate and the changing population structure for intercensal period. Because the survey provides the data that affects to size and distribution of the population structure such as birth, death and migration. This information is necessary and important for the country planning on demographic and social development.

The National Statistical Office has completed seven rounds of Survey of Population change. The first survey of population change was undertaken in 1964-1966, as recommended by the first population seminar, in order to obtain reliable estimates of vital rates and population growth rate for formulation of population policies of Thailand. The subsequent second and the third surveys were conducted in 1974-1976 and 1984-1986 respectively, in order to measure changes in the population growth and its component for the intercensal period, as well as to estimate the completeness of the birth and death registration. The fourth and fifth of this survey were conducted in 1989 and 1991 in order to obtain estimates of the rate of population growth and other population characteristics as well as to evaluate the target of population growth rate in the Sixth National Economic and Social Development Plan (1987-1991). This type of survey was conduct in the mid of sixth plan in 1989 and at the end of the

plan in 1991. The sixth and seventh surveys were conducted in 1995-1996 and 2005-2006 respectively. This eighth survey of population change which is designated from 2015 to 2016.

2. Objective

The objectives of the 2015-2016 survey of population change were as follows:

2.1 To obtain estimates of birth and death rates and the rate of population growth.

2.2 To obtain estimates of fertility rates and provide accurate data on fertility, such as family planning practice, number of children ever born etc.

2.3 To provide current and accurate data on demographic characteristics, such as age, sex, marital status, education and occupation etc.

2.4 To provide data on characteristics and trends of population in the intercensal period.

3. Benefit

The uses of survey information were as follows;

3.1 To determine adequate policies or plans related to population of the nation.

3.2 Use for research on trends and changes in demographic characteristics and composition of the household

3.3 Use for demographic research such as population structure, fertility, mortality, marital status, life table, expectation of life and others.

3.4 Use for population measurement scale

3.5 To measure the completeness of birth and death registration.

3.6 To provide reliable data for population projection.